

סיכום התייחסויות חברי הפורום לנושא: "עקרונות ליצירת מְכַבְּדוֹת ו"אפקט רשת" של השקל הדיגיטלי"

פורום משתמשי הקצה

ספטמבר 2023

נקודות להתייעצות עם הפורום

(כפי שהוצגו ביום 14.06.23)

1. באיזה תנאים תחליטו לאמץ את השקל הדיגיטלי כאמצעי תשלום, לכבד אותו ולבצע באמצעותו תשלומים?
2. מה צריכים להיות המאפיינים הטכנולוגיים של השקל הדיגיטלי שייקלו עליכם לכבד תשלומים ולבצע תשלומים באמצעותו?
3. האם ישנם יישומי תשלום שלהערכתכם צפויים להתפתח בעתיד, שחשוב שהשקל הדיגיטלי יתמוך בהם?
4. באיזו מידה חשוב לדעתכם שניתן יהיה לבצע תשלומים לא מקוונים? למה?

באיזה תנאים תחליטו לאמץ את השקל הדיגיטלי כאמצעי תשלום, לכבד אותו ולבצע באמצעותו תשלומים?

להלן ריכוז התייחסויות לסוגיה :

- **היעדר מגבלת גובה תשלום** - צורת החיוב בשקל דיגיטלי צריכה להיות ככרטיס דביט, כלומר חיוב אל מול יתרה ולא חיוב כאשראי שניתן למשלם. במצב זה, אין סיבה שתהיה מגבלת גובה תשלום, ככל שבחשבונו של המשלם ישנה יתרה מספקת.
- **היעדר עמלות, ובפרט עמלת סליקה** - מכיוון שאין העמדת אשראי, אלא שימוש בכסף של המדינה, אין סיבה לעמלות שמכבידות על העסקה ופוגעות בכדאיותה. התשלום בשקל דיגיטלי צריך להיות פטור מעמלות, מעבר למחיר בסיסי ראשוני של התקנת מכשיר או ערוץ סליקה.
- **אמצעי תשלום זמין, כגון אפליקציה סלולרית או כרטיס אלקטרוני** - שיתמוך באותו חיוב דביט
- **הסדרה משפטית** - ניתן יהיה לקבל אותו כאמצעי תשלום לאחר שמעמדו המשפטי יוסדר ובנוסף לאחר הסדרה של יכולת הממשלה להמיר באופן פשוט בין שקל דיגיטלי ליתרות הממשלה בבנק ישראל.
- **תמיכה של הבנקים המסחריים ודרישה מצד הלקוחות**
- **ממשק מול אפליקציות התשלום השונות**

להלן ריכוז התייחסויות לסוגיה:

- **שמירת הפרטיות** – "התשלום בשקל דיגיטלי צריך לשמר פרטיות, בדומה לתשלום במזומן. זוהי נקודת חוזק אפשרית משמעותית של השקל הדיגיטלי על פני צורות תשלום אחרות, כגון כרטיסי אשראי. ניתן לעצב פתרון שקל דיגיטלי השומר על פרטיות ולמעשה מבטיח למשתמשים, כי לא יעשה שימוש במידה לשום מטרה שאינה להבטיח את התשלום".
- **השקל הדיגיטלי לא יהיה ניתן לתכנות על-ידי בנק ישראל או הממשלה** – "תכנות הכסף אמנם פותח מגוון רחב של אפשרויות חדשניות, אך גם את האפשרות שממשלה עתידית תאפשר שימוש מפלה או תטיל מגבלות על שימוש בכסף הדיגיטלי. אלה יכולים להוביל לאפקט מצנן או לפגיעה ישירה בחופש ובמגוון זכויות. לכן, יש להימנע מהאפשרות בה ממשלה מטמיעה מדיניות חברתית בכסף הדיגיטלי".
- **ניתן לוודא שמבחינה טכנית ומבחינה חוקית ממשלה עתידית לא תוכל לגשת למידע הפיננסי או לשלוט בתשתית המערכת,**

למשל באמצעות:

- הבטחת עצמאות בנק ישראל בנוגע לתשתית השקל הדיגיטלי וקבלת ההחלטות
- הימנעות מאחזקת המידע הפיננסי הפרטי בבנק המרכזי
- פיקוח על הקוד ועדכון המערכת על-ידי גורמים ציבוריים בלתי תלויים
- ערובה להמשך השימוש במזומן
- עירוב מומחים וארגונים בכל מחזור החיים של השקל הדיגיטלי

באיזו מידה חשוב לדעתכם שניתן
יהיה לבצע תשלומים לא מקוונים?
למה?

במענים הוצגו מספר התייחסויות לשאלה, ולמוטיבציות העיקריות לביצוע תשלומים לא מקוונים:

- חשוב לצורכי חירום
- חלופה מלאה ככל הניתן למזומן
- ישפר את האטרקטיביות של השקל הדיגיטלי למול אפשרויות תשלום אחרות

תודה!

